

Ο Φώτης Κόντογλου για την Αγία Φιλοθέη

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Του Φώτη Κόντογλου

Ἡ ἁγία Φιλοθέη γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα ἀπὸ γονιοὺς ἄρχοντες, μοναχοπαίδι τοῦ Ἀγγέλου Μπενιζέλου καὶ τῆς Συρίγας. Φιλοθέη ὀνομάσθηκε ὅταν ἔγινε καλογρηά, ἀλλὰ τὸ πρῶτο ὄνομά της ἦταν Ρεβούλα. Ἡ μητέρα της ἦτανε στείρα καὶ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ τῆς δώσει τέκνο, καὶ μία νύχτα εἶδε πὼς βγῆκε ἀπὸ τὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας ἓνα φῶς δυνατὸ καὶ πὼς μπῆκε στὴν κοιλιὰ της. Κι ἀληθινά, τὸ φῶς ἐκεῖνο ἦτανε ἡ ἁγιασμένη ψυχὴ τῆς κόρης ποὺ γέννησε σ' ἐννιά μῆνες. Ἀπὸ μικρὴ φανέρωνε μὲ τὰ φερσίματα καὶ μὲ τὰ αἰσθήματά της ποιά θὰ γινότανε ὑστερώτερα, στολισμένη μὲ κάθε λογῆς ἀρετὴ. Στὴν εὐσέβεια εἶχε γιὰ ὁδηγό της τὴν ἴδια τὴ μητέρα της ποὺ ἦτανε εὐλαβέστατη.

Φτάνοντας σὲ ἡλικία δώδεκα χρονῶν τὴ ζήτησε γιὰ γυναῖκα κάποιος ἄρχοντας τοῦ τόπου, μὰ ἡ κόρη δὲν ἤθελε νὰ παντρευθεῖ. Ἀλλὰ ἐπειδὴ οἱ γονιοί της τὴν παρακαλοῦσαν, ἡ τρυφερὴ ψυχὴ της δὲν βάσταξε νὰ τοὺς λυπήσει καὶ νὰ τοὺς παρακούσει καὶ στὸ τέλος παραδέχθηκε νὰ πανδρευθεῖ μὲ ἐκεῖνον τὸν πλούσιο

ἄνθρωπο, ποὺ ἦτανε ὅμως πολὺ φτωχὸς στὴν ψυχὴ, διεστραμμένος καὶ κακός. Τρία χρόνια ἔζησε μαζί του ἡ Ρεβούλα κάνοντας ὑπομονὴ στὰ ἀπότομα φερσίματά του, ὡς ποὺ ὁ ἄνδρας τῆς πέθανε κι ἀπόμεινε χήρα. Οἱ γονιοὶ τῆς θελήσανε νὰ τὴν ξαναπανδρέψουνε, μὰ αὐτὴ τοὺς εἶπε καθαρὰ πὼς ἔταξε νὰ γίνεи καλογρηά. Σὰν πεθάνανε οἱ γονιοὶ τῆς, δέκα χρόνια ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ χήρεψε, δόθηκε ἐλεύθερα στὴν ἄσκηση, μὲ νηστεῖες, προσευχές, ἀγρύπνιες καὶ ἐλεημοσύνες. Κατήχησε τὶς ὑπηρέτριές τῆς καὶ τὶς ἔκανε δοχεῖα τοῦ Πνεύματος. Κατὰ θέλημα τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα ποὺ εἶδε στὸν ὕπνο τῆς, ἔχτισε ἓνα μοναστήρι μὲ ἐκκλησία στ' ὄνομά του. Εἶναι ἡ ἐκκλησία ποὺ σώζεται ἀκόμα πλάγι στὸ μέγαρο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς στὴν ὁδὸ Ἀγίας Φιλοθέης.

Ἀφοῦ τελείωσε τὸ μοναστήρι, ἡ Ρεβούλα χειροθετήθηκε μοναχὴ μὲ τ' ὄνομα Φιλοθέη. Οἱ πρῶτες ἀδελφές ποὺ ζήσανε μαζί τῆς ἦτανε οἱ δουλεῦτρες ποὺ εἶχε στὸ πατρικὸ σπίτι τῆς. Μὲ τὸν καιρὸ ἔδραμαν πλῆθος ἄλλες παρθένες κι ἀπὸ ἀρχοντικὲς οἰκογένειες καὶ ντυθήκανε τὸ μοναχικὸ σχῆμα. Ζήσανε ἀγωνιζόμενες τὸν καλὸν ἀγῶνα μὲ ὑποταγὴ στὴν ἄξια ἡγουμένησσα ποὺ τὶς διοικοῦσε στὸν πνευματικὸ δρόμο σὰν κάποια ἁγία Συγκλητική. Τὰ ἁγιασμένα λόγια τῆς ἔμπαιναν στὴν καρδιά τους σὰν δροσιὰ καὶ ἄνθιζαν μέσα τους τὰ εὖοςμα ἄνθη τῶν ἀρετῶν. Καὶ τὰ ἔργα τῆς βεβαιώνανε τὰ λόγια τῆς κατὰ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ ποὺ λέγει: “Ὁς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν” (Ματθ. ε', 19). Ὅπου μάθαινε πὼς βρίσκεται φτωχός, δυστυχισμένος, ἄρρωστος, χαροκαμένος, ἔτρεχε σὲ βοήθειά του μὲ περισσότερη προθυμία παρὰ ἂν ἔπαιρνε ἡ ἴδια τὴ βοήθεια ἀπ' ἄλλον. Ἐχτισε νοσοκομεῖα καὶ γηροκομεῖα κοντὰ στὸ μοναστήρι τῆς κι ἡ ἁγία Φιλοθέη δὲν φρόντιζε μοναχὰ γιὰ τὴ γιατρειὰ τους καὶ γιὰ τὴ σωματικὴ τροφὴ τους ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν πνευματικὴ.

Μὲ τὸν καιρό, πληθύνανε τόσο πολὺ οἱ ἀδελφές ποὺ μπήκανε στὸ μοναστήρι τῆς, ποὺ δυστυχούσανε ἀπὸ κάθε πράγμα ἐπειδὴ δὲν μπορούσε ἡ ἡγουμένη νὰ ἀπαντήσῃ τὰ μεγάλα ἔξοδα, κι οἱ καλογρηές γογγύζανε. Μὰ ἡ ἁγία τὶς καταπράυνε μὲ λόγια ὑπομονετικά, κι ὁ Θεὸς ἔστελνε τὴ βοήθειά του πότε μ' ἓναν τρόπο καὶ πότε μὲ ἄλλον ὡς ποὺ περνοῦσε ἡ στενοχώρια. Ἐξὸν ἀπὸ τὰ ντόπια κορίτσια ποὺ συμμάζεψε στὸ μοναστήρι τῆς, ἔδινε προστασία καὶ σὲ ξένες γυναῖκες ποὺ ἐρχόντανε στὴν Ἀθήνα ἀπὸ διάφορα μέρη σκλαβωμένες ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Μὲ τί κινδύνους καὶ μὲ τί βάσανα τὶς προστάτευε δὲν εἶναι μπορετὸ νὰ γράψουμε καταλεπτῶς σὲ τοῦτο τὸ σύντομο σημείωμα.

Τέσσερες ἀπ' αὐτὲς τὶς σκλάβες εἶχανε ἀκουστὰ τὴν ἁγία Φιλοθέη κι ἐπειδὴ τὶς βασανίζανε οἱ ἀφεντάδες τους νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πίστη τους, φύγανε κρυφὰ καὶ καταφύγανε στὸ μοναστήρι. Ἡ ἁγία τὶς πῆρε μέσα καὶ τὶς στερέωσε στὴν πίστη τους καὶ περίμενε εὐκαιρὴ περίσταση γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ τὶς στείλῃ στὸν τόπο

τους. Μὰ οἱ Τοῦρκοι, πού εἶχανε τὶς σκλάβες, μάθανε πὼς τὶς εἶχε περιμαζέψει ἡ Φιλοθέη καὶ μπήκανε σὰν θηρία στὸ κελλί της πού κειτότανε ἄρρωστη καὶ τὴν τραβήξανε καὶ τὴν πήγανε στὸν πασά. Καὶ κεῖνος πρόσταξε νὰ τὴ ρίξουνε στὴ φυλακή. Ἡ ἁγία δὲν φοβήθηκε, ἀλλὰ ἐτοιμάσθηκε νὰ χύσει τὸ αἷμα της γιὰ τὴν πίστη τοῦ Χριστοῦ.

Τὴν ἄλλη μέρα μαζευθήκανε πολλοὶ Τοῦρκοι καὶ φωνάζανε νὰ σκοτώσουνε τὴν ἁγία. Κι ὁ πασὰς πρόσταξε νὰ τὴ βγάλουνε ἀπὸ τὴ φυλακή καὶ νὰ τὴν παρουσιάσουνε μπροστά του, καὶ τῆς εἶπε νὰ διαλέξει ἀνάμεσα στὰ δύο, ἢ ν' ἀρνηθεῖ τὴν πίστη της ἢ νὰ κοπεῖ τὸ κεφάλι της. Μὰ ἡ ἁγία ἀπάντησε μὲ ἀφοβία πὼς εἶναι ἔτοιμη νὰ μαρτυρήσει γιὰ τὸν Χριστό. Ὁ πασὰς θα 'βγαζε τὴν ἀπόφαση νὰ κόψουνε τὸ κεφάλι της, ἀλλὰ προφθάσανε κάποιοι ἐπίσημοι χριστιανοὶ καὶ μὲ τὰ παρακάλια τους ἀλλάξανε τὴ γνώμη τοῦ πασά καὶ πρόσταξε νὰ τὴ βγάλουνε ἀπὸ τὴ φυλακή.

Γυρίζοντας στὸ μοναστήρι της ἡ ὁσία, δὲν ἔπαψε νὰ πορεύεται ὅπως καὶ πρὶν στὸ δρόμο τοῦ Χριστοῦ. Κι ἐπειδὴ πληθαίνανε ὀλοένα οἱ μαθήτριές της, ἔχτισε κι ἄλλο μοναστήρι στὴν τοποθεσία Πατήσια, κι αὐτὸ στ' ὄνομα τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα. Ἀλλὰ ἔχτισε μετόχια καὶ στὴ Τζιά καὶ στὴν Αἴγινα, κι ἐκεῖ ἔστελνε τὶς ἀδελφές πού ἔπρεπε νὰ μακρύνουνε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα γιὰ κάποια αἰτία. Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἀσκητήρια οἱ καλογρηές δουλεύανε στοὺς ἀργαλειοὺς καὶ σὲ ἄλλα ἐργόχειρα, σὰν τὶς προκομμένες μέλισσες μέσα στὸ κουβέλι. Φτωχὰ κι ὀρφανὰ κορίτσια βρήκανε προστασία κι ἐργασία μέσα σ' ἐκεῖνα τὰ καταφύγια. Σὲ ὅ,τι κτήματα εἶχε ἡ ἁγία ἀπὸ τοὺς γονιούς της, ἔχτισε μοναστήρια καὶ φτωχοκομεῖα. Κι εἶχε πολλὴ περιουσία. Ἐνας προπάππος της εἶχε πάρει τὴ “δεχατέρα τοῦ ἀφέντη τῆς Ἀθήνας καὶ πῆρε προίκα ὅλη τὴν Κηφισιά καὶ τὸν Ἀχλαδόκαμπο πού εἶναι πρὶν ἀπὸ τὸ Χαλιάντρι”. Στὸ κτῆμα πού εἶχε στὸν Περισσὸ ἔχτισε ἄλλο μοναστήρι στὸ μέρος πού τὸ λένε τώρα Καλογρέζα. Ὅλη ἡ φτωχολογιά τὴν εἶχε σὰν πονετικὰ μάνα. Μὲ κάθε τρόπο πᾶσχιζε νὰ ἀνακουφίσει τοὺς δυστυχημένους, τοὺς τάιζε, τοὺς ἄνοιγε πηγάδια γιὰ νὰ 'χουνε νερό, τοὺς γιάτρευε, τοὺς ἔβρισκε δουλειά. Ὁ κόσμος τὴν ἔλεγε “κυρὰ δασκάλα”.

Τὴν παραμονὴ τοῦ ἁγίου Διονυσίου στὰ 1589 ἡ ἁγία Φιλοθέη βρισκότανε στὸ μοναστηράκι πού 'χε χτισμένον στὰ Πατήσια. Τὸ βράδυ συναχθήκανε οἱ ἀδελφές γιὰ νὰ κάνουνε ἀγρυπνία. Κάποιοι Ἀγαρηνοί, πού τὴν ἐχθρευόντανε ἀπὸ καιρό, πηδῆσανε ἀπὸ τὴ μάντρα καὶ πιάνοντας τὴν ἁγία ἀρχίσανε νὰ τὴ χτυπᾶνε ὡς πού τὴν ἀφήσανε μισοπεθαμένη. Τὴν ἄλλη μέρα τὴ σηκώσανε οἱ ἀδελφές καὶ τὴν πήγανε στὸ μετόχι πού 'χε στὸν Περισσὸ. Σὰν συνέφερε λίγο, ἔπιασε τὴν προσευχή, εὐχαριστώντας τὸ Θεὸ γιὰτὶ ἀξιώθηκε νὰ πληρωθεῖ μὲ κακία γιὰ τὰ καλὰ πού ἔκανε στοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ μοιάσει σ' αὐτὸ μὲ τὸν Χριστό, κατὰ τὰ λόγια τοῦ

ἀποστόλου Πέτρου ποὺ λέγει: “καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε” (Α΄ Πέτρ. δ΄, 13). Στὶς 19 Φεβρουαρίου τοῦ 1589 παρέδωσε τὴν καθαρὴν ψυχὴ τῆς στὸν Κύριο, ποὺ ὑπόμεινε τόσα βάσανα γιὰ τὴν ἀγάπη του.

Τὸ ἅγιο σκὴνωμά της θάφτηκε στὸ μοναστηράκι τῆς Καλογρέζας κι ἀπὸ κεῖ ἔγινε ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα ποὺ βρίσκεται στὴ σημερινὴ Ἀρχιεπισκοπὴ. Μετὰ πολλὰ χρόνια, ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ ἐκκλησιὰ κόντευε νὰ γκρεμισθεῖ, τὸ πήγανε στὸν ἅγιο Ἐλευθέριο κι ἀπὸ κεῖ στὴ σημερινὴ μητρόπολη, μέσα στ’ ἅγιο βῆμα. Στὸ μνημεῖο της ἀπάνω βρεθῆκανε γραμμένα τοῦτα τὰ λόγια:

“Φιλοθέης ὑπὸ σῆμα τόδ’ ἀγνῆς κεύθει σῶμα,
ψυχὴν δ’ ἐν μακάρων θήκετο Ὑψιμέδων”.

Ἡ Φιλοθέη ἀνακηρύχθηκε ἁγία ἐπὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ματθαίου Β΄ (1595-1600). Νεόφυτος ὁ μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ἀφοῦ ἐξήτασε καὶ ἐρεύνησε τὰ κατὰ τὸν βίον καὶ τὸ μαρτύριον τῆς ὁσίας, σύνταξε ἀναφορὰ στὸ Πατριαρχεῖο μαζί μὲ τοὺς ἐπισκόπους Κορίνθου καὶ Θηβῶν καὶ μὲ τοὺς προκρίτους τῆς Ἀθήνας γιὰ νὰ τάξει τὴν ὁσία Φιλοθέη στοὺς χοροὺς τῶν ἁγίων. Σ’ αὐτὸ τὸ συνοδικὸ ἔγγραφο εἶναι γραμμένα καὶ τοῦτα: “Ἐπειδὴ ἐδηλώθη ἀσφαλῶς ὅτι τὸ θεϊότατον σῶμα τῆς ὁσιωτάτης Φιλοθέης εὐωδίας πεπληρωμένον ἐστὶ καὶ μύρον διηνεκῶς ἐκχεῖται, ἀλλὰ καὶ τοῖς προσιοῦσι τε ἀσθενέσι τε καὶ θεραπειὰς δεομένοις τὴν ἴασιν δίδωσι... τούτου χάριν ἔδοξε ἡμῖν τε καὶ πάσῃ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ τῶν καθευρεθέντων ἐνταῦθα ἀρχιερέων συγγραφῆναι καὶ ταύτην ἐν τῷ χορῷ τῶν ὁσίων καὶ ἁγίων γυναικῶν, ὥστε κατ’ ἔτος τιμᾶσθαι καὶ πανηγυρίζεσθαι”.

Αὐτὸς εἶναι μὲ ὀλιγολογία ὁ βίος τῆς Ἀθηναίας ἁγίας Φιλοθέης, ποὺ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μυρίπνοα ἄνθη τοῦ γένους μας στὸν τυραννισμένον καιρὸ τῆς σκλαβιάς. Δὲν στάθηκε αὐστηρὴ μονάχα στὸ νὰ κάνει τὶς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ, μὰ ἀγωνίσθηκε καὶ πνευματικὰ γιὰ νὰ στερεωθεῖ ἡ ἁγιασμένη παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας σὰν κάστρο ποὺ θὰ ἀποσκέπαζε τὸν Ἑλληνισμό ἀπὸ τὸν πνευματικὸ ἐκφυλισμὸ καὶ τὴν ἀποβαρβάρωση. Ὅλα τὰ θυσίασε, πλούτη, ἀνάπαυση, ζωὴ, γιὰ τὴν πίστη τῶν πατέρων της. “Θλίψις συνέχει τὴν ψυχὴν της” βλέποντας οἱ χριστιανοὶ νὰ μὴν ἔχουνε στὰ “πάτρια” τὴν ἀγάπη ποὺ ἔπρεπε, ἀλλὰ νὰ ζοῦνε μουδιασμένοι, ἀδιάφοροι, μὲ ψυχὴ γεμάτη δειλία, μικροψυχία, πονηριά.

Τὴν Ἀκολουθία τῆς τὴν ἔγραψε κάποιος σοφὸς καὶ εὐλαβὴς ἄνθρωπος Ἰέραξ λεγόμενος. Ἀνάμεσα στὰ ὠραῖα ἐγκώμια εἶναι καὶ τοῦτο: “Δαυὶδ γὰρ τὸ πρᾶον ἔσχες καὶ Σολομῶντος, σεμνή, τὴν σοφίαν, Σαμψὼν τὴν ἀνδρείαν, καὶ Ἀβραὰμ τὸ φιλόξενον, ὑπομονὴν τε Ἰώβ, τοῦ Προδρόμου δὲ θεῖαν ἄσκησιν...”.

Τὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα ποὺ βρισκότανε στὸ σημερινὸ δρόμο τῆς Ἀγίας Φιλοθέης τὴν ἐγκρέμνισε ὁ μητροπολίτης Ἀθηνῶν Γερμανὸς Καλλιγᾶς, παρ’ ὅτι εἶχε μεγάλο σέβας στὴν ἁγία, ἐπειδὴ ἦτανε ραγισμένοι οἱ τοῖχοι, κι ἔχτισε στὰ ἴδια θεμέλια τὸ παρεκκλῆσι ποὺ ὑπάρχει τώρα, ἐνῷ μποροῦσε νὰ στερεώσει τὴν παλιὰ ἐκκλησίᾳ ποὺ εἶχε ὠραῖες τοιχογραφίες. Ἐκεῖνον τὸν καιρὸ (ὁ Γερμανὸς στάθηκε μητροπολίτης ἀπὸ τὰ 1889 ἕως τὰ 1896) δὲν γνωρίζανε οἱ ἄνθρωποι τὴν ἀξία τῆς βυζαντινῆς τέχνης. Ἡ καινούρια ἐκκλησιὰ ποὺ χτίσθηκε εἶναι ψυχρὴ, κακότεχνη, γυμνή. Ὅποιος μπαίνει μέσα, δὲν αἰσθάνεται κατάνυξη. Ἀλλ’ ἡ ἐκκλησιὰ τοῦ μετοχιοῦ ποὺ εἶχε χτίσει ἡ ὁσία στὰ Πατήσια γκρεμνίσθηκε καὶ κείνη ἀπὸ τὴν πολυκαιρία καὶ γιατί δὲν μπορούσανε οἱ χριστιανοὶ νὰ τὴν περιποιηθοῦνε ἀπὸ τὸ φόβο τῶν Τούρκων πρὶν νὰ σηκωθεῖ ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821. Ὡς πρὸ ὀλίγα χρόνια κειτόντανε οἱ κολόνες μέσα στὰ ἀγριάγκαθα, στεκότανε ὄρθια μοναχὰ ἡ χυβάδα (κόγχη) τοῦ ἱεροῦ κι ἡ πόρτα μὲ τὸ δυτικὸ τοῖχο. Κάποιοι εὐλαβεῖς χριστιανοὶ τὴν ἀναστηλώσανε μὲ τὴν ὁδηγία τοῦ κ. Ὁρλάνδου καὶ τώρα βρίσκεται πάλι ἀπαράλλαχτη ὅπως ἦτανε στὰ χρόνια τῆς ἁγίας Φιλοθέης, ἓνα ταπεινὸ μὰ ἀτίμητο στόλισμα ἀνάμεσα στὰ ἀκαλαίσθητα καὶ ξενόμορφα σπίτια ποὺ χτισθήκανε γύρω στὸ γηραλέο αὐτὸ ἐκκλησιάκι. Ο Θεὸς μὲ ἀξίωσε καὶ τὸ στόλισα μὲ ἁγιογραφίες, ὅπως ἦτανε ὁ πόθος μου. Ἀνάμεσα σὲ ἄλλα ζωγράφισα καὶ τὸ μοναστήρι, ὅπως ἦτανε τότε, μὲ τὴν ἡγουμένη ἁγία Φιλοθέη καὶ τὶς ἀδελφές ποὺ πηγαίνουνε στὴν ἐκκλησίᾳ.

Φαίνεται πὼς ὅλη ἡ οἰκογένεια τῶν Μπενιζέλων ἦτανε ἄνθρωποι φιλόθρησκοι. Στὸ νάρθηκα τῆς Καισαριανῆς εἶναι γραμμένη ἀπὸ τὸ ζωγράφο ποὺ τὸν ἁγιογράφησε τούτη ἡ ἐπιγραφή:

“Ἰστορήται ὁ πρόναος οὗτος ἦτοι νάρθηξ διὰ δαπάνης τῶν προσδραμόντων τῇ μονῇ φόβῳ λοιμοῦ τῇ κραταιᾷ χειρὶ τῆς πανυμνήτου Τριάδος καὶ σκέπῃ τῆς μακαρίας Παρθένου, οἵτινες εἰσὶν ὁ εὐγενὴς καὶ λογιώτατος Μπενιζέλος υἱὸς Ἰωάννου, ἅμα ταῖς εὐγενέσιν ἀδελφαῖς καὶ τῇ τεκούσῃ καὶ τῇ λοιπῇ αὐτοῦ συνοδείᾳ. Ἐπὶ ἡγουμένου Ἱεροθέου τοῦ σοφωτάτου ἱερομονάχου. Διὰ χειρὸς δὲ Ἰωάννου Ὑπάτου τοῦ ἐκ Πελοποννήσου. Ἔτει αχπβ’ (1682) μηνὶ Αὐγούστῳ κ’ (20)”.

Ἕνας Μπενιζέλος, ὁ Νικόλας, γίνηκε κι ἁγιογράφος, μαθητὴς τοῦ Γεωργίου Μάρκου τοῦ Ἀργεῖου ποὺ ζωγράφισε πολλὰ ἐκκλησιὰ στὰ μέρη τῆς Ἀττικῆς, ἀπὸ τὰ 1727 ὡς τὰ 1740 ἀπάνω-κάτω. Στὴν παλιὰ ἐκκλησιὰ τῆς Παναγίας στὸ Κορωπὶ εἶναι γραμμένο: “Ἰστορήθη δὲ κατὰ τὸ αψλβ’ (1732) διὰ χειρὸς Γεωργίου Μάρκου

καὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Νικολάου Μπενιζέλου”. Μαζὶ μὲ τὸ μάστορά του δούλεψε ὁ Μπενιζέλος καὶ στὸ τελευταῖο ἔργο του, τὴν ἀγιογράφηση τῆς Μονῆς τῆς Φανερωμένης στὴ Σαλαμίνα, ὅπως φανερώνει ἡ ἐπιγραφή ποὺ σώζεται καὶ ποὺ λέγει: “ΑΨΛΕ (1635). Ἰστορήθη ὁ θεῖος καὶ πάνσεπτος Ναὸς οὗτος τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου, Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν διὰ συνδρομῆς κόπου τε καὶ δαπάνης... Ἰστορήθη δὲ διὰ χειρὸς Γεωργίου Μάρκου ἐκ πόλεως Ἄργους καὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Νικολάου Μπενιζέλου, Γεωργάκης καὶ Ἀντώνιος”.

Φώτης Κόντογλου, Γίγαντες ταπεινοί, ἐκδόσεις Ἀκρίτας, 2000

**Εκ του ιστοτόπου της της Ενορίας Ιερού Ναού Αγίας Ζώνης Πατησίων
agiazoni.gr**